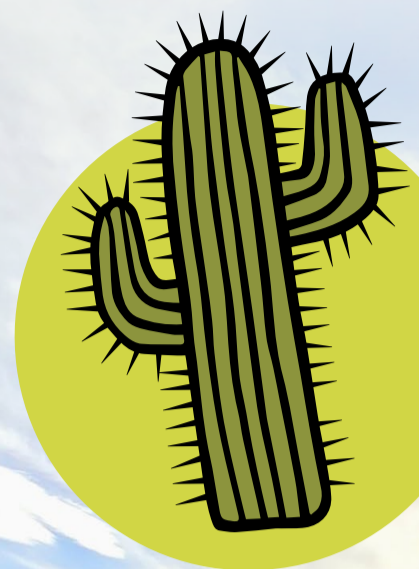

Wacht met de nieuwe regering de

Arizona- woestijn?

Hier moeten de regeringsonderhandelaars écht werk van maken!

Politici zeggen dat ze weten waar mensen wakker van liggen. Wij vroegen het aan de mensen zelf. Duizend landgenoten zeggen waar deze regering werk moet van maken.

De werknemer snakt naar een hoger loon

Een voelbare loonsverhoging. Dat zet ongeveer drie kwart van de mensen in hun top drie van wat een werkgever voor hen kan doen. Meer dan vier op de tien onder hen vinden het zelfs een absolute prioriteit. Ook uit andere bevestigingen blijkt het grote belang van koopkracht. Peiling na peiling eindigt het bovenaan de lijst van de onderwerpen waar de kiezer van wakker van ligt. De helft van de mensen meent dat een voelbare loonsverhoging eigenlijk wel haalbaar is voor de werkgever. Zij achten de financiële situatie van hun bedrijf of organisatie daarvoor voldoende positief. Maar vrije loonsonderhandelingen zijn voorlopig niet mogelijk.

4 op de 10 heeft vaak gezondheidsklachten door het werk

We zitten in ons land met een weinig benijdenswaardig record: meer dan 500.000 langdurig zieken. Meer dan de helft van de men-

Vier op de tien werkenden stellen vast dat hun werk vaak aan de gezondheid knaagt.

sen die door ziekte of een ongeval langdurig thuis zijn, ziet de oorzaak minstens deels in het werk zelf. Maar ook wie aan het werk is, heeft steeds meer gezondheidsklachten.

Vier op de tien werkenden stellen vast dat hun werk vaak aan hun gezondheid knaagt. Vooral voor vrouwen, kortgeschoolden en mensen met een laag inkomen is dat een vaak voorkomende realiteit.

Breng de begroting op orde door ... grote vermogens meer te laten bijdragen

Ons land stevent in 2025 af op een begrotingstekort van 4,7 procent. En dat terwijl de

vergrijzing, de klimaatverandering en oorlog aan de deur kloppen. Gevraagd naar welke mogelijkheden de voorkeur genieten om die overheidsfinanciën gezonder te maken, verkiest een grote meerderheid een jaarlijkse belasting van minstens één procent voor vermogens boven één miljoen euro. Zeven op de tien bevestigden zet het in de top drie van de voorgelegde mogelijkheden, zes op de tien zelfs helemaal bovenaan.

... maar zeker niet door te raken aan de sociale zekerheid, indexering of collectieve en openbare diensten

Tegenover de grote meerderheid die vindt dat grote vermogens meer kunnen helpen

om de overheidsfinanciën in evenwicht te krijgen, worden voorstellen om te snoeien in de sociale zekerheid, de indexeringen en publieke dienstverlening zeer koel ontvangen. Nauwelijks een op de vijf bevestigde mensen (18 procent) is akkoord om de pensioen-, ziekte- of werkloosheidsuitkeringen te verlagen voor een betere begroting.

Slechts een minderheid (17 procent) is bereid een automatische indexering van lonen, pensioen of uitkeringen over te slaan om de overheidsfinanciën gezonder te maken. Nog meer uitgesproken is de afkeer tegen besparingen in de openbare diensten zoals het spoor, bus, kinderopvang, zorg, politie of het gerecht. Daar zegt amper een op de acht mensen (13 procent) zich in te kunnen vinden. ■

edito

Beste lezer

De regeringsonderhandelaars zijn opnieuw aan de slag gegaan, na een pauze van 2 maanden. De komende weken staat er heel wat op het spel. Met deze krant wil het ACV u daarover informeren. Gaan we nog harder en langer moeten werken? Worden de lonen nog langer bevroren? Zullen ze prutsen aan de index? Worden de sociale zekerheid en de openbare en collectieve dienstverlening uitgekleeft? De impact op elk van ons kan zeer groot zijn. Het ACV zet alles op alles om dit tij te keren. En dat begint met u goed te informeren!

Ann Vermorgen, voorzitter ACV
Marie-Hélène Ska, algemeen secretaris ACV

Recht op een goed inkomen met Arizona?

België beschermde koopkracht met voorsprong het best dankzij automatische indexering

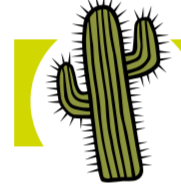
Terwijl de ongeziene inflatie door de energiecrisis in 2022 en 2023 bijna overal ter wereld tot een sterk koopkrachtverlies leidde, gingen de inkomens er in België op vooruit. Dat blijkt uit cijfers van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) in de zomer van 2023.

Gemiddeld lagen de reële lonen – de lonen in verhouding tot de stijgende kosten van levensonderhoud – in de OESO-landen zo'n 3,8 procent lager in 2023 dan een jaar eerder. Landen zoals Hongarije of Tsjechië zagen zelfs een koopkrachtverlies van meer dan tien procent. De koopkracht in België daarentegen steeg in diezelfde periode met 2,9 procent: het meest van alle OESO-landen en ruim meer dan de dichtste achtervolgers, Costa Rica (1,7 procent), Israël (0,6 procent) en Nederland (0,4 procent). Dat hebben we vooral te danken aan onze automatische loonindexering, die de lonen doet stijgen als het leven duurder wordt, terwijl daar in andere landen een trager en onzeker proces van loononderhandelingen voor nodig is.

Dat rijmt met de vaststelling dat de economische groei in België beter was dan in de buurlanden en het Europese gemiddelde. Cijfers van de Europese Commissie leren dat de behouden koopkracht zorgde voor een groei van 1,5 procent in 2023, tegenover een Europees gemiddelde van 0,5 procent. De Duitse economie kromp zelfs. De automatische indexering schaaft de groei dus niet, integendeel. ■

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER PRUTSEN AAN DE INDEX

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER DE BEDRIJFSBELASTING VERLAGEN

De Belgische supermarkten profiteerden niet van de crisis: hun inkomen steeg dan wel, maar de kosten volgden evenredig. Het waren de grote voedingsbedrijven – die met meer dan 200 werknemers – die hun winsten tussen 2021 en 2022 enorm zagen toenemen. Zeven bedrijven schoten de hoofdrol af: Clarebout Potatoes, Lutosa, Agristo, Soubry, de Tiense Suikerrafinaderij, Tereos en Cargill. Hun winst ging maar liefst maal zes (!). En dat terwijl die bedrijven geen spectaculaire stijging van hun productie zagen. Ze gebruikten de winsten ook niet om de loon- en arbeidsvoorwaarden van de werknemers te verbeteren. Een belasting op de overwinsten zou de graaiflatie kunnen ontmoedigen. ■

De Belgische supermarkten profiteerden niet van de crisis: hun inkomen steeg dan wel, maar de kosten volgden evenredig. Het waren de grote voedingsbedrijven – die met meer dan 200 werknemers – die hun winsten tussen 2021 en 2022 enorm zagen toenemen. Zeven bedrijven schoten de hoofdrol af: Clarebout Potatoes, Lutosa, Agristo, Soubry, de Tiense Suikerrafinaderij, Tereos en Cargill. Hun winst ging maar liefst maal zes (!). En dat terwijl die bedrijven geen spectaculaire stijging van hun productie zagen. Ze gebruikten de winsten ook niet om de loon- en arbeidsvoorwaarden van de werknemers te verbeteren. Een belasting op de overwinsten zou de graaiflatie kunnen ontmoedigen. ■

Almaar meer Belgen moeten twee banen combineren om rond te komen

Almaar meer Belgen combineren twee banen Een studie van HR-dienstenbedrijf Acerta, op basis van Eurostat-gegevens, wijst uit dat vijf procent van de Belgen twee banen combineert. Dat is maar liefst een kwart meer dan tien jaar geleden. In vergelijking met de buurlanden stijgt dat aantal ook sneller, al is het aantal Nederlanders met twee banen wel nog dubbel zo hoog. 'Veel mensen moeten op zoek naar een extra inkomen', zegt Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst. 'Het flexi-jobsysteem moedigt dat ook aan. Maar de cijfers over de werkbaarheid in onze arbeidsmarkt wijzen al op werkdrukproblemen. Dat wordt er met meerdere banen niet beter op.' ■

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER DE LOONNORMWET NIET AANPASSEN

Almaar meer Belgen combineren twee banen Een studie van HR-dienstenbedrijf Acerta, op basis van Eurostat-gegevens, wijst uit dat vijf procent van de Belgen twee banen combineert. Dat is maar liefst een kwart meer dan tien jaar geleden. In vergelijking met de buurlanden stijgt dat aantal ook sneller, al is het aantal Nederlanders met twee banen wel nog dubbel zo hoog. 'Veel mensen moeten op zoek naar een extra inkomen', zegt Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst. 'Het flexi-jobsysteem moedigt dat ook aan. Maar de cijfers over de werkbaarheid in onze arbeidsmarkt wijzen al op werkdrukproblemen. Dat wordt er met meerdere banen niet beter op.' ■

Recht op een evenwichtige loopbaan met Arizona?

Rony (58): "Dit tijdskrediet laat me toe om werk vol te houden"

Tien jaar geleden verhoogde de regering-Michel, met N-VA en Open Vld op kop, de pensioenleeftijd. Vanaf 1 februari 2025 zal die grens ook definitief een eerste sprong maken van 65 naar 66 jaar. Tegelijkertijd werd in 2014 de instapleeftijd voor een landingsbaan (een halftijds of vier vijfde tijdskrediet) verhoogd naar 60 jaar. N-VA wil nog meer snijden in tijdskrediet en landingsbanen. En dat terwijl heel veel mensen nu al moeite hebben om het werk en gezin te combineren!

Rony (58) werkt al sinds zijn achttiende. Al meer dan twintig jaar is hij aan de slag bij de assistentiedienst voor personen met verminderde mobiliteit op Brussels Airport. "De luchthaven is een hectische omgeving. De laatste jaren begon het zware werk door te wegen: wisselende uren, reizigers die minder respectvol zijn,... Ik recupereer steeds trager, maar ik doe mijn werk graag en wil mijn steentje bijdragen. Voltijds werken lukt niet meer, en de extra rust van mijn landingsbaan – ik werk nu vier vijfde – laat me toe om het werk vol te houden. Ik verdien nu wel minder dan vroeger, maar gelukkig is er een beperkte uitkering voorzien. Zonder die uitkering zou het niet haalbaar zijn. ■

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER HET MES IN TIJDSKREDIET EN LANDINGSBANEN

500.000 langdurig zieken: nood aan meer werkbaar werk

Ons land telt momenteel meer dan 500.000 zieken. CM voerde een studie uit naar hoe het welzijn van werknemers op het einde van hun loopbaan beter kan. Meer dan 85% van de respondenten ziet het niet zitten om tot hun 67ste te werken. Gemiddeld zien ze zichzelf wel werken tot hun 62ste. Uit de resultaten blijkt dat werknemers nood hebben aan zowel een zinvolle invulling van hun baan en erkenning willen voor hun werk en dat een goede relatie met de leidinggevende en de collega's, aanpassingen aan de werkruimte, arbeidstijd en arbeidsmiddelen een positief effect hebben op de gezondheid, het welzijn en de zin om tot aan het pensioen te blijven werken. "Mensen die vroeger gebruik maakten van tijdskrediet of een landingsbaan worden nu richting langdurige ziekte geduwd omdat ze mentaal en fysiek op zijn", zegt ACV-expert welzijn op het werk Maarten Hermans. "Daarom moet werk dringend weer werkbaarder worden gemaakt. Een vijfde week betaalde vakantie kan daar een grote bijdrage aan leveren." ■

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER DAT U NOG HARDER EN LANGER WERKT

Iedereen wil er vanaf, De Wever wil ze invoeren: nulurencontracten

De nota van formateur Bart De Wever (N-VA) zet de deur open voor nulurencontracten op de Belgische arbeidsmarkt. Hij pleit ervoor om 'de minimale arbeidsduur af te schaffen', en oproepcontracten zonder duidelijke werkuren mogelijk te maken. Nulurencontracten zijn arbeidsovereenkomsten zonder garantie op een vast aantal werkuren. Werknemers worden dan 'oproepkrachten': alleen wanneer werkgevers het naar goeddunken nodig vinden om hen op te roepen, kunnen ze werken en een loon ontvangen. Dat gaat lijnrecht in tegen Europese arbeidsrichtlijnen die uitdrukkelijk waarschuwen voor de invoering van nulurenovereenkomsten, omdat die 'het algemene beschermingsniveau van werknemers verlagen'. In landen als het Verenigd Koninkrijk en Nederland bestaan die contracten al, maar daar willen ze ze afschaffen. Net omdat mensen met een nulurencontract tot de onzekerste en kwetsbaarste mensen op de arbeidsmarkt horen. ■

Recht op werk en zekerheid met Arizona?

En wat als je werkt zoekt, maar overal geweigerd wordt zoals Marnix en Alexandra?

"Wie werk zoekt, vindt toch werk?" De ene na de andere politieke partij gooit werkzoekenden voor de bus. Uitkeringen beperken in de tijd, indexsprongen, strengere controle... De toon in het debat is hard. We volgden een jaar lang 5 mensen in hun zoektocht naar werk, en ontmaskeren krachtig vooroordelen in de documentaire *Ik hoop spoedig van u te horen*.

Marnix Martens (62): "Hoe kan je klagen over krapte als je discriminerend selecteert?"

Marnix Martens stuurde in de bouwsector ploegen aan en leefde voor zijn werk. Tot hij in 2019 zijn baan verloor. Honderden sollicitaties later blijft Marnix botsen op zijn leeftijd: te oud. "Hoe kunnen werkgevers klagen over krapte op de arbeidsmarkt, als je op zoveel vlakken discriminerend je personeel selecteert? Ook het discours van een aantal partijen is verschrikkelijk. Een werkzoekende met een bewezen lijst aan sollicitaties zou op het einde van de maand beloofd moeten worden met 100 of 200 euro meer. Maar nu willen ze die werkloosheidsuitkering verminderen of afpakken. Terwijl actief solliciteren ook geld kost: alleen al mijn verplaatsingen voor sollicita-

ties kosten me 200 euro per maand. En denken de politieke partijen nu echt dat ik met plezier die uitkering aanneem? Ga maar eens naar de trouw van je beste vriend. Je zit daar met tien man rond tafel en dan komt het boven: *Wat doe jij van werk? Ik ben al vijf jaar werkloos. Weg sfeer*. Terwijl werkloosheid iedereen kan overkomen, van de ene dag op de andere."

Alexandra Rutten (28): "Meer aandacht voor de reden waarom ik geen werk vind"

Alexandra Rutten kampt van jongs af met zware hoofdpijnen. Een aandoening die haar kansen op de arbeidsmarkt sterk bepaalt. "Ik ben altijd eerlijk bij een sollicitatie, maar dan maak ik geen kans meer. Ik wil graag bijdragen aan de samenleving, want dat is essentieel. Het niet werken geeft je een gevoel van overbodigheid. Weet je hoe pijnlijk het is om te zeggen: *ik werk niet*? Niets doen wordt je identiteit. Zo zien mensen jou en je gaat dat geloven. Het is moeilijk om die vrije val af te remmen en weer omhoog te klimmen, om je plek in de maatschappij terug te vinden. Maar ondertussen staan ze te zwaaien met bedreigingen, en dat maakt

me nog angstiger. Maar waarom lukt het me niet om werk te vinden? Daar mag meer aandacht voor zijn. Er moet naar de mens gekeken worden, in plaats van ons weg te zetten in een vakje. Een adviserend arts moest mijn medische situatie beoordelen aan de hand van een checklist. Vragen als *Kun je zelf eten? Kun je zelf drinken? Kun je je verplaatsen?* ratelde hij af, terwijl mijn medisch dossier naast hem lag. Dat had hij niet echt bekeken. Op die checklist scoorde ik zogezegd goed, en mijn hoofdpijn zie je niet aan mijn gezicht. *Wat is dan eigenlijk uw probleem?*, was zijn conclusie. Dat is vernederend." ■

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER WERKZOEKENDEN HUN KARIGE UITKERING AFPAKKEN

© Maarten De Bouw

De regeringsonderhandelaars hebben het niet voor vrouwen

Vrouwen betalen de kostprijs

De plannen van De Wever dreigen een grote impact te hebben op de portemonnee van de vrouwen. In de nota duiken immers verschillende maatregelen op of aanpassingen aan bestaande regels die in de praktijk vrouwen zullen treffen. Zo lijken de voorgestelde ingrepen misschien wel neutraal, maar in de praktijk zullen ze veel vaker vrouwen treffen.

© Beiga Image

Hoeveel dreigen vrouwen te verliezen als De Wever zijn zin krijgt?

*** AFSCHAFFING HUWELIJKSCOËFFICIËNT: - 5.680 EURO PER JAAR**

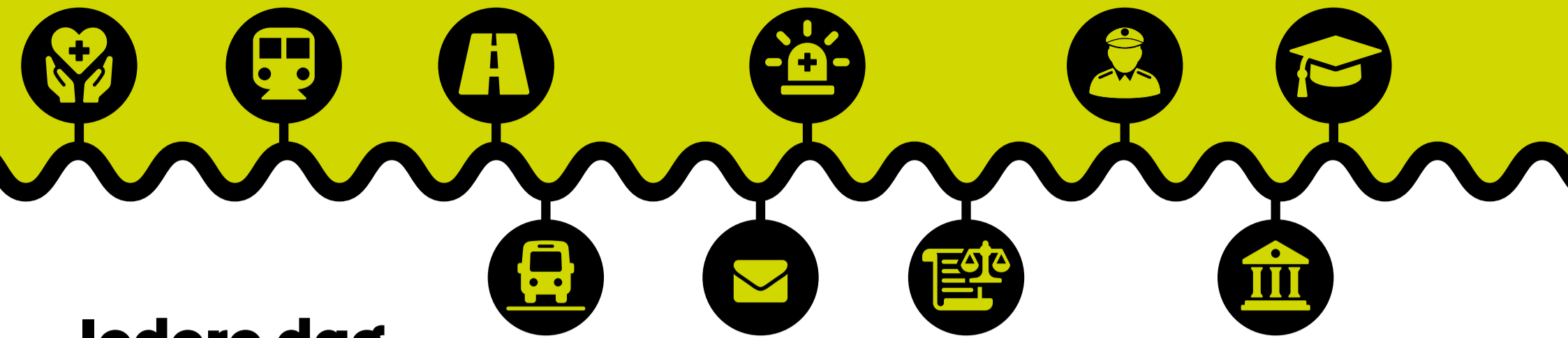
Yves en Griet, beiden 54 jaar, hebben twee kinderen. Griet besloot een tijd geleden om thuis te blijven om voor het gezin te zorgen. Yves heeft een brutoloon van 4.000 euro. Als de nota-De Wever er komt, zullen Yves en Griet 5.680 extra belastingen moeten betalen. Bij de berekeningen van de belastingen voegt de fiscus nu een deel van het inkomen van de andere partner kunstmatig toe aan de minstverdienende, zo worden de belastingen verlaagd voor wie in een gelijkaardige situatie verkeert en wettelijk samenwoont of getrouwd is.

*** UITDOVEN LANDINGSBANEN: - 466,57 EURO NETTO PER MAAND**

Het stijgende aandeel van langdurig zieke vrouwen zal zijn tol eisen. Bijna zes op tien langdurig zieken zijn vrouwen, en de mogelijke oorzaken zijn te vinden in de vele klachten in 'typisch' vrouwelijke sectoren, zoals de zorg- of dienstensector. Uit onderzoek blijkt dat driekwart kampt met fysieke of psychische klachten ten gevolge van het werk, en voor hen wordt de uitweg naar een landingsbaan afgenomen. Stel dat Celine halftijds als schoonmaker werkt en halftijds een landingsbaan heeft om het werkbaar te houden, verliest ze 466,57 euro netto per maand als haar landingsbaan wegvalt en haar klachten 'niet ernstig genoeg' zijn om volledig op invaliditeit te vallen. Ook haar pensioen zal lager zijn: maandelijks 251,30 euro bruto minder.

*** UITBREIDING OVERUREN EN NACHTARBEID: - 160 EURO BRUTO PER MAAND PENSIOEN**

Een man en vrouw werkten eerder ieder 38 uur per week, maar omdat het vinden van geschikte opvang voor de kinderen onmogelijk is, beslist de vrouw voortaan 31 uur per week te werken. De man wil het inkomensverlies compenseren door iedere week overuren te draaien en zo wekelijks 45 uur te werken. Netto levert dat op jaarbasis 284 euro, ofte gemiddeld nauwelijks 24 euro per maand op. Maar de echte rekening komt past later. Want als het koppel deze regeling twintig jaar aanhoudt, zal de vrouw 160 euro bruto minder pensioen krijgen. ■

Iedere dag gebruiken we allemaal collectieve en openbare diensten. **Bespaar ze niet kapot, versterk ze!**

Iedereen maakt dagelijks gebruik van collectieve en openbare dienstverlening. Vaak beseffen we dat zelfs niet. Om die dienstverlening op peil te houden is er natuurlijk geld nodig. Er moet geïnvesteerd worden in mensen en in middelen. Onmogelijk op een moment dat er een gat in de staatskas zit? Absoluut niet: de staat loopt nu (bewust?) heel wat inkomsten mis! Hier liggen de miljarden, formateur Bart De Wever.

€ **3 miljard**

Voorkom spier- en skeletproblemen

Een omvangrijk en vooral duur probleem, vaak veroorzaakt door werk. Ongeveer tweeënhalf miljoen Belgen kampen ermee, 150 000 van hen zijn daardoor in langdurige ziekte beland. Betere preventie op de werkvloer kan tot 3 miljard euro directe medische kosten uitsparen.

€ **1,75 miljard**

Alleen bedrijfssubsidies waar het nut heeft

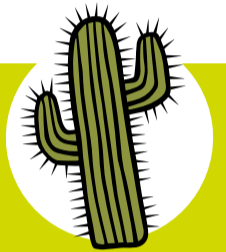
In vergelijking met onze buurlanden geeft België twee procent van het bruto binnenlands product meer uit aan economische steunmaatregelen aan bedrijven. Maar rapporten tonen aan dat niet iedere euro daarvan tot betere productiviteit of meer werkgelegenheid leidt. Een deel van de subsidies komt goed terecht, maar steeds meer subsidies leiden gewoon tot meer winst bij bedrijven.

€ **560 miljoen**

Aandelenopties voor veelverdieners de schop op

Een klein en select deel van werknemers kan ervoor kiezen om als deel van het loon aandelen te kopen van de werkgever. Ruim de helft van die werknemers heeft een jaarinkomen van bijna 100 000 euro. Zij kunnen dus bovenop dat riante loon en zonder noemenswaardige belastingen en bijdragen beursproducten aankopen, en snel weer ten gelde maken.

EN TOCH WIL FORMATEUR DE WEVER COLLECTIEVE EN OPENBARE DIENSTEN UITKLEDEN, OM ZO DE RIJKEN TE KUNNEN ONTZIEN

€ **4,78 miljard**

Maak facturen verplicht elektronisch voor bedrijven

Facturen verwerken blijkt in ons land nog echt papierwerk, zeker in bedrijven. Die hele papierwinkel is gevoelig voor onder meer fouten en vooral ook fraude. Nochtans kan de overheid eenvoudig bedrijven verplichten over te schakelen op digitale facturen en verwerking ervan. En het levert bijna 5 miljard euro op.

€ **5 miljard**

Voer een vermogensbelasting in

Een vermogensbelasting is een belasting op het vermogen zelf. De opbrengst van een vermogensbelasting is minstens 5 miljard euro per jaar.

€ **1 miljard**

Zelfstandigen eerlijk laten bijdragen aan hun pensioenen

Sinds 2021 is de pensioenberekening van werknemers en zelfstandigen gelijkgetrokken. Alleen volgden de bijdragen van zelfstandigen aan de pensioenkas niet het verhoogde pensioen zelf. Dat slaat op termijn een gat in de budgetten van bijna 1 miljard euro.

En over industrie, werknemers en hun zorgen? Oorverdovende politieke stilte.

VICKY SCHELFOUT IS

VAKBONDSAFGEVAARDIGDE BIJ AUDI

'In 2006 kregen we al een klap toen Volkswagen geen auto's meer in Vorst wilde maken. Mijn ouders werkten hier ook allebei en ik had gehoopt om hier, zoals zij, tot aan mijn pensioen te kunnen blijven werken. Nu moet ik op 48-jarige leeftijd een nieuw hoofdstuk beginnen.' ■

SÉBASTIEN VOLDERS WERKT BIJ

AUDI-TOELEVERANCIER IMPERIAL LOGISTICS

'Misschien is Audi niet wettelijk verplicht om zich om de toeleveranciers te bekommeren, maar wij werken net zo goed voor Audi. Al vijf weken hebben we onze tenten aan de poort opgesteld, zodat ze ons niet vergeten. We hebben allemaal een gezin, onze vrouw en kinderen zien we nu niet vaak. Dat maakt het niet gemakkelijk. We willen dat de toeleveranciers opgenomen worden in de onderhandelingen voor een sociaal plan. Tot we meer weten, blijven we hier.' ■

DE INDUSTRIE GAAT DOOR ZWAAR WEER, OVER PERSPECTIEF VOOR WERKNEMERS IN DE NOTA GEEN WOORD

